

населення), зменшити в 10 разів частку тих осіб, чие споживання є нижчим за рівень фактичного прожиткового мінімуму (з 71,2% у 2000 році до 7% у 2015 році). Але з 2012 року замість скорочення зазначених вище показників, відбувалося їхнє зростання, що ставило під сумнів ефективність задіяних заходів навіть в умовах внутрішньо- та зовнішньополітичної стабільності. А з 2013 року при поступовій руйнації економіки нашої держави в умовах політичної кризи, нездоланної корупції по всіх ланках державного управління, збройного конфлікту на Донбасі відбувається ще більше зубожіння більшості населення держави. Про це свідчать останні дані Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної Академії наук України (НАНУ) - за межею фактичного прожиткового рівня живе 58,3% населення. Для порівняння в 2015 році цей показник був удвічі меншим — 28,6%. Отже, у політиці соціального забезпечення на перший план має вийти людина, її права та свободи, а економічна та політична діяльність держави має бути спрямована на забезпечення цих прав та свобод, гідного рівня життя в нашій країні.

Список використаних джерел

1. Гурмаза С.В. До проблеми зубожіння населення України в умовах трансформації суспільства [Електронний ресурс] / С.В. Гурмаза // Вісник №12, «Політичні науки». - Режим доступу: www.lib.chdu.edu.ua.

2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 657(477)

ПРІОРИТЕТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНДУСТРІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Обруч Г.В., асистент (УкрДУЗТ)

Сьогодні національна економіка переживає трансформаційний етап переходу України від імпортозалежного споживача до самостійної експортоорієнтованої держави. Кардинальні зміни в спрямуванні зовнішньоекономічної політики і розширення зони міжнародного співробітництва формують передумови для активного нарощення

експортного потенціалу як фактору становлення індустріально-інноваційної моделі економічного розвитку держави.

Водночас, економічна та політична криза в країні, погіршення фінансово-економічного стану підприємств, низький рівень конкурентоспроможності вітчизняних товарів, вузький асортимент експортоорієнтованої продукції, зниження питомої ваги високотехнологічних виробництв, технологічна обмеженість розвитку транспортно-логістичної інфраструктури створюють внутрішні перешкоди для ефективного використання експортних можливостей держави. Так, лише за період 2011-2016 рр. обсяг експорту товарів та послуг скоротився на 55,76 %. У зв'язку з цим актуальним питанням є визначення пріоритетів реалізації експортного потенціалу в контексті забезпечення індустріально-інноваційного розвитку України.

Нині український експорт представлено в основному продукцією агропромислового комплексу та харчової промисловості, що в товарній структурі зовнішньої торгівлі в 2016 році займає близько 42 %. Іншими важливими експортними товарами є продукція металургії – 22,9 % і машинобудування – 11,9 % [1]. Проте, частка експорту продукції індустріальних галузей постійно скорочується, що відображається на індексі промислового виробництва та значенні реального ВВП, і ускладнює впровадження індустріально-інноваційної моделі розвитку.

Для України як нинішнього експортеру аграрно-сировинної продукції важливим є розширення спектру експортоорієнтованих послуг. Наразі найбільшу питому вагу займає експорт транспортних послуг – 54,7 % у загальній структурі зовнішньої торгівлі послугами за 2016 рік. На другому місці – послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (16,3 %), на третьому – послуги з переробки матеріальних ресурсів (11,6 %) [1].

Забезпечення реалізації експортного потенціалу України потребує визначення стратегічних пріоритетів його розвитку та формування дієвого інструментарію їх досягнення з урахуванням інноваційно-технологічних, інформаційних та інфраструктурних процесів розвитку світової торгівлі. У системі інструментів розвитку експортного потенціалу ключову роль відіграє державна політика щодо експортної діяльності, що передбачає створення досконалої нормативно-правової бази регулювання експортних операцій і механізму державної підтримки розвитку експортного потенціалу.

Наразі законодавчою основою здійснення експортної діяльності є Закони України «Про

зовнішньоекономічну діяльність» [2] та «Про митний тариф» [3]. Важливими законодавчими рішеннями держави в активізації експортної діяльності стало прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг» [4], що передбачає спрощення процедури оформлення зовнішньоекономічних документів, фінансової звітності щодо експорту послуг та скасування валютного контролю експортної діяльності, і Закону України «Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту» [5], що ґрунтується на створенні системи страхування та гарантування ризиків експортної діяльності, розширенні довгострокового експортного кредитування і формуванні механізму часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами.

Стратегічно важливим напрямком державної підтримки розвитку експортного потенціалу стала розробка проекту Експортної стратегії України: дорожньої карти стратегічного розвитку торгівлі на 2017-2021 роки, що в якості домінантів розвитку визначає експорт інноваційної та наукомісткої продукції [6].

Враховуючи потребу вирішення внутрішніх проблем формування експортного потенціалу в умовах індустріально-інноваційного спрямування економічного розвитку держави, доцільно виділити наступні пріоритети його реалізації:

- створення інституціональних умов для розвитку інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств;

- стимулювання інноваційного співробітництва промислового та науково-дослідного секторів економіки;

- впровадження державної системи інформаційно-консультативних послуг щодо ведення експортної діяльності для вітчизняних підприємств, зокрема малого та середнього бізнесу;

- стимулювання розвитку високотехнологічних виробництв;

- сприяння підвищенню професійних знань та навичок кадрового складу, необхідних для досягнення успіху на міжнародних ринках;

- створення дієвого державного механізму захисту вітчизняних підприємств на національному та світовому ринках.

Отже, розширення міжнародної торговельної співпраці, удосконалення нормативно-правового забезпечення експортної діяльності, створення стратегічного програмного документу розвитку експорту і подолання

внутрішніх перешкод формування експортного потенціалу створює значне підґрунтя для реалізації експортних можливостей держави та забезпечення індустріально-інноваційного зростання економіки України.

Список використаних джерел

1 Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>. – Назва з екрана.

2 Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ. Із змінами та доповненнями від 20 грудня 2016 року № 1792-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

3 Про митний тариф: Закон України від 19 вересня 2013 року № 584-VII. Із змінами та доповненнями від 20 грудня 2016 року № 1791-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

4 Про внесення змін до деяких Законів України щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг: Закон України від 3 листопада 2016 року № 1724-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

5 Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту: Закон України від 20 грудня 2016 року № 1792-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

6 Проект Експортної стратегії України: дорожньої карти стратегічного розвитку торгівлі на 2017-2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.gov.ua>. – Назва з екрана.

УДК 330.341.42

АНАЛІЗ СТАНУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*Пащенко Ю.Є., д.е.н., професор,
Любезна І.І., студентка (НАУ)*

Україна є однією з країн, що володіє потужним територіальним, природно-географічним, людським, промисловим, транспортним і сільськогосподарським потенціалом. До набуття незалежності вона займала 5 місце в Європі за обсягом ВВП. Для успішного розвитку Україні вистачало: найрізноманітніших природно-сировинних ресурсів, практично всі елементи таблиці Менделєєва є в надрах України, найродючіші